

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії**

Кафедра фінансів

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**«ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ УКРАЇНИ:
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ »**

Виконав

студент V курсу

групи ФК-51з

освітнього ступеня «Бакалавр»

напряму підготовки 6.030508

«Фінанси і кредит»

_____ Пасемко Василь Васильович

Науковий керівник

ст. викладач

_____ Росола Уляна Василівна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри фінансів

д.е.н., професор

_____ Черничко Т.В.

Зміст

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	5
1.1 Дослідження сутності поняття фінансові ресурси банку	
1.2 Оцінка складових фінансових ресурсів банку	12
1.3 Організаційно-методичні засади регулювання ресурсної бази комерційних банків в Україні	27
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	33
2.1 Аналіз ресурсного забезпечення банківських установ та оцінка динаміки депозитних ставок в умовах розвитку банківської системи України	
2.2 Сучасні важелі в управлінні ресурсами комерційних банків України	39
2.3. Аналіз залучених ресурсів ОТП Банку	45
РОЗДІЛ III. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНОЮ БАЗОЮ БАНКУ	51
3.1 Оптимізація ресурсного портфелю комерційного банку	
3.2 Оцінка ресурсного потенціалу комерційних банків України в умовах фінансової кризи	55
Висновки	62
Список використаних джерел	66
Додатки	71

ВСТУП

Банківські ресурси – це основа основ діяльності будь-якого банку, оскільки процеси утворення ресурсів і надання позик перебувають у тісному взаємозв'язку. Тому розуміння економічного змісту банківських ресурсів, визначення проблем пов'язаних із їх ефективним формуванням і доцільним використанням, надзвичайно важливе, особливо для українських комерційних банків. Саме нашим, вітчизняним, комерційним банкам надзвичайно важко вирішувати це питання – формування ресурсів банків та ефективність їх використання.

Актуальність обраної теми дослідження полягає у постійній необхідності надання особливої уваги питанню, щодо визначення складових банківських ресурсів, стану ресурсної забезпеченості банків, їх організацію і регулювання та напрямки удосконалення управління ресурсною базою.

Мета дипломної роботи полягає у дослідженні процесу формування фінансових ресурсів комерційного банку та ефективності їх використання, шляхом обґрунтування теоретико-практичних основ формування фінансових ресурсів на прикладі функціонуючого комерційного банку та виокремлення напрямків підвищення ефективності управління ресурсною базою банку в умовах економічної нестабільності України.

Досягнення поставленої мети обумовило вирішення наступних **завдань**:

- необхідність узагальнення наукових підходів щодо сутності, видів та принципів формування банківських ресурсів;
- визначення теоретичних засад формування банківських ресурсів;
- здійснення аналізу власного та залученого капіталу банку ПАТ «ВіЕс Банк» та механізмів його використання;
- на основі здійснення аналізу теоретичних засад управління банківськими ресурсами та практичних механізмів реалізації в ПАТ «ВіЕс Банк» обґрунтування напрямків підвищення ефективності формування та використання банківських ресурсів.

Об'єктом дослідження в дипломній роботі є процес формування та використання банківських ресурсів банківських установ та зокрема АТ «ОТП Банк»».

Предметом дослідження дипломної роботи виступають фінансові ресурси банку та процес їх ефективного використання.

Практична цінність полягає в можливості використання обґрунтованих в роботі механізмів оцінки фінансових ризиків в процесі формування та використання капіталу банку.

У процесі дослідження застосовувалися такі загальні та конкретні наукові методи дослідження: структурно-логічний аналіз (при побудові структури роботи); аналіз, синтез, системна оцінка (при з'ясуванні понять); індукція; метод групувань; метод економічного аналізу (при оцінці динаміки та структури основних показників діяльності банку); метод графічного аналізу (для кращого сприйняття основних показників діяльності банку); конкретизація тощо.

Структура бакалаврської роботи складає: вступ, три розділи, висновки, список використаної літератури, додатки.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі досліджено процес формування фінансових ресурсів комерційного банку та ефективного їх використання, шляхом обґрунтування теоретико-практичних основ формування фінансових ресурсів на прикладі функціонуючого комерційного банку та виокремлено напрямки підвищення ефективності управління ресурсною базою банку в умовах економічної нестабільності України.

За результатами проведеного дослідження сформульовано висновки і пропозиції, які відображають вирішення завдань дипломної роботи відповідно до поставленої мети.

Для здійснення діяльності в умовах ринку будь-якому комерційному підприємству необхідні ресурси. Комерційні банки є установами, що спеціалізуються на посередницькій діяльності, яка пов'язана, з одного боку, з купівлею вільних грошових коштів на ринку ресурсів, а з іншого - продажем кредитних ресурсів підприємствам, організаціям і населенню. Від операцій із залучення коштів залежить розмір банківських ресурсів і масштаби діяльності комерційних банків. З іншого боку, вигідне розміщення ресурсів сприяє підвищенню дохідності та ліквідності комерційних банків, забезпечує їх економічну самостійність та стабільність. Структура банківського капіталу не є сталою за якісним складом і змінюється протягом року залежно від багатьох чинників, зокрема від якості активів, використання прибутку, політики банку щодо забезпечення приросту капітальної бази тощо.

Фінансові ресурси банку формуються за рахунок власних і залучених (позикових) коштів. За допомогою цих коштів банки створюють ресурси, які використовуються для проведення активних (кредитних та інших) операцій. У структурі (складі) банківських ресурсів експерти виділяють власні та залучені кошти, а також позикові, які входять до складу залучених коштів.

Формування та використання ресурсної бази комерційного банку є одним базових чинників його успішного функціонування та розвитку. Від того, яким буде механізм наповнення та розміщення фінансових ресурсів комерційного банку залежатиме швидкість та ефективність розміщення коштів в активних

операціях, ріст показників прибутковості та ефективності діяльності, виконання нормативів НБУ, виконання зобов'язань перед вкладниками, акціонерами та кредиторами.

Проведений аналіз ресурсної бази банків України та ОТП Банку дозволяє зробити висновки про те, що:

- залучення ресурсів для банку є основою його діяльності, пріоритетним завданням, яке історично відіграє первинну і визначальну роль відносно його активних операцій. Вкладні кошти є найбільш вагомою частиною ресурсної бази банків, яка в кілька разів перевищує його власні кошти. Важливе практичне та теоретичне значення має класифікація депозитних операцій. Сучасна банківська практика характеризується великим розмаїттям вкладів, депозитів і депозитних рахунків. Це пояснюється прагненням банків в умовах сегментованого висококонкурентного ринку найповніше задовольнити попит різних груп клієнтів на банківські послуги і залучити їх заощадження та вільні грошові капітали на банківські рахунки;

- депозити – важливе джерело фінансування, яке забезпечує стабільне функціонування всієї банківської системи України. Встановлюючи прозорі і чіткі правила для банківського сектору та регулюючи правила його взаємодії зі своїми клієнтами, усуваючи прогалини в законодавстві і дозволяючи тим самим вивести на ринок України нові банківські продукти, Національний банк України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб можуть допомогти банківським установам зберегти і примножити довіру клієнтів до банків, які, у свою чергу, зможуть забезпечити банківські установи фінансовими ресурсами. І навпаки – необґрунтовано покладаючи на банки провину за все, що відбувається в країні, змінюючи постфактум правила діяльності і вводячи надлишкові обмеження, можна домогтися ще більшого зниження довіри клієнтів до банків;

- щоб залучати кошти від громадян необхідно розробити сприятливі умові та різноманіття додаткових послуг поряд з депозитними операціями. Ефективна робота в галузі розробки депозитних продуктів неможлива без взаємодії з іншими напрямками банківського бізнесу. Така взаємодія не тільки

допоможе налагодити внутрішньобанківські комунікації, але і надасть можливість кожному фахівцю підвищити свою кваліфікацію в банківській справі;

- ОТП Банк пропонує своїм клієнтам безліч фінансових послуг, які б задовольнили їх бажання. Також ця банківська установа невпинно оновлює та вдосконалює асортимент пропонованих продуктів, для того, щоб заохочувати все більше й більше нових клієнтів, та постійно зацікавлювати новими пропозиціями тих, хто вже обслуговується в цьому банку, і тим самим підвищувати результати своєї діяльності та підійматися вище у рейтингах українських банків. Аналіз основних показників депозитної діяльності ПАТ «ОТП Банк» у 2013-2017 роках, а саме їх структури, динаміки та валютного складу, надав можливість зробити висновок щодо поживлення у залученні банком депозитів у іноземній валюті, що позитивно вплинуло на загальну динаміку депозитних операцій банку та на банківську устанovu в цілому;

- банківська система України перебуває у постійному розвитку і з кожним роком дедалі більше залучається до світових глобалізаційних процесів. З метою розвитку вітчизняного банківського сектора з урахуванням присутності іноземного капіталу необхідно вжити заходів, які покликані захистити національні інтереси у банківській сфері;

- можна виділити важливе завдання комерційного банку – це підтримання постійного балансу між потребами в ресурсах і можливостями їх придбання в умовах, що забезпечують фінансову стійкість і задоволення інтересів партнерів та клієнтів. При цьому необхідним принципом є дотримання банком вимоги достатності ресурсів: обсяг мобілізованих на грошово-кредитному ринку засобів повинен бути не меншим, але й не більшим, ніж це потрібно для розміщення коштів у найприбутковіших операціях. Тому для кожного комерційного банку актуальною є розробка програми регулювання і розміщення ресурсів, визначення сфери найдохідніших вкладень коштів у кредити й інвестиційні проекти на певний період, аналіз виконання програм.

Отже, умовою забезпечення фінансової стійкості та ефективної роботи банків України є створення відповідної ресурсної бази, тобто сукупності

грошових коштів, які надходять у розпорядження банків з різних джерел і використовуються для здійснення активних операцій, та ефективного механізму її використання.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>